

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir;

"Anılan iddianamede sanığın çeklerinin karşılıksız çıkması üzerine elinde bulunan çek karnelerini iade etmesi için kendisine gönderilen ihtar mektubuna rağmen karneleri 7 gün içerisinde iade etmediği, yapılan ihbar üzerine sanığa ön ödeme önerisinde bulunulduğu ancak sanığın yasal süresi içerisinde ön ödeme önerisine riayet etmediği ve böylece müsned suçu işlediği iddia olunarak 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkındaki Kanun'un 13/1. ve Türk Ceza Kanunu'nun 119/5. maddesi uyarınca cezalandırılmasına karar verilmesi talep edilmiştir.

Aşamalarda yapılan yargılama esnasında mahkememizce 17.10.2001 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 03.10.2001 kabul tarihli ve 4709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun'un 15. Maddesi ile Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 38. maddesine eklenen "hiç kimse yalnızca sözleşmeden doğan yükümlülüğü yerine getirememesinden dolayı özgürlüğünden alıkonulamaz" hükmüne sanık hakkında uygulanması istenen kanun maddesinin aykırı olduğu değerlendirmesi ile Anayasa Mahkemesine kanunun iptali talebi ile itirazda bulunulması gerektiği düşünülmüştür.

Gerçekten somut olayda sanık hakkında uygulanması istenen kanun maddesi "bu kanunun 7. maddesi uyarınca banka tarafından yapılan ihtar aldığı veya almış sayıldığı tarihten itibaren 7 iş günü içinde geçerli bir sebebe dayanmaksızın çek karnelerini geri vermeyenlere ilgili bankanın ihbarı üzerine 20.000 TL.den 200.000 TL.ye kadar ağır para cezası verilir" hükmünü içermektedir.

Bilindiği gibi çek bir kambiyo senedidir ve kambiyo senetleri temel borç ilişkisinden mücerret, bağımsız, yeni bir borç ilişkisi meydana getirmektedir. Borçlar kaynakları itibarı ile haksız fiilden, sebepsiz zenginleşmeden ve sözleşmeden doğan borçlar olmak üzere üç ana başlık altında incelenebilir. Kambiyo senetlerinin doğurduğu borçlar da yukarıda açıklandığı şekilde sözleşmeden doğan borçlar arasında yer almaktadır.

3167 sayılı Kanun'un 13/1. maddesine göre sanığın çek karnesinin banka tarafından iadesinin istenebilmesi için çek verilmesinden dolayı ortaya çıkan borcunu ödemiş olması başka bir deyişle çekinin karşılıksız kalmış bulunması gerekmektedir. Somut olayda da hadisenin böyle cereyan ettiği anlaşılmaktadır. Her ne kadar eylem kanunda "çek karnesini süresinde iade etmemek" şeklinde pekiştirilmiş olduğundan hadisede sanığın borcunu ödemesi sebebi ile hürriyetinden yoksun kılınması ihtimalinin söz konusu olmadığı ilk bakışta iddia edilebilir ise de temelde yukarıda açıklandığı gibi sanık çek keşidesi ile ortaya çıkan borcunu süresinde ödemiş olsaydı hakkında ceza tatbikatının yapılmayacağı anlaşıldığından yani borcunu ödemesi ve ödeyememesi münasebeti ile ceza tatbikatına maruz kaldığından mezkur Anayasa'nın değişik 38. maddesi kapsamı içinde olayın mütalaa olunması sonucuna varılmıştır.

Bunun gibi her ne kadar iptali istenen kanun hükmü yalnızca para cezasını öngörmekte ise de mahkememizce hükmolunması muhtemel iş bu cezanın ödenmemesi halinde 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkındaki Kanun hükümlerine göre hürriyeti bağlayıcı cezaya çevrilerek

Esas Sayısı : 2002/171

Karar Sayısı : 2003/5

infaz edilmesi ihtimali yani sanığın borcunu ödememesi sebebi ile özgürlüğünden yoksun kılınması olasılığı mevcuttur.

Belirtilen nedenlerle aşağıdaki gibi itirazda bulunulmasına karar vermek gerekmiştir.

Netice ve Talep: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun'un 13/1. maddesinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 38. maddesine 4709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkındaki Kanun'un 15. maddesi ile eklenen "Hiç kimse yalnızca sözleşmeden doğan yükümlülüğü yerine getirememesinden dolayı özgürlüğünden alıkonulamaz" hükmüne aykırı olduğundan iptaline, karar verilmesi,

Arz ve talep olunur.""